

Viršuje – reklaminis stendas Veliuonos miestelio centre, dešinėje – Veliuonois miestelio fragmentai

(Atkelta iš 9 p.)

Viena iš svarbiausių lietuvių pilių tais laikais stovėjo Veliuonoje. Iš pradžių ji buvo vadinama Junigedos pilimi, nuo 1315 m. – Veliuonos.

Šioje gyvenvietėje daugiausia lankytojų sulaukia piliakalnis, vadinamas Gedimino kapo kalnu. Anot kai kurių istorikų, bandydamas užimti Bajerburgą ar gindamas Veliuonos pilį žuvo Lietuvos didysis kunigaikštis Gediminas. Čia, Veliuonoje, jis esąs ir palaidotas. Jo garbei vietos gyventojai supylė kalną ir jį pavadino Gedimino kapo kalnu. Dabar ant Veliuonos piliakalnio, kuris jau daug metų gražiai tvarkomas, stovi paminklas-obeliskas, skirtas Lietuvos kunigaikščiui Gediminui.

Veliuonoje yra ir antras piliakalnis, vadinamas Ramybės kalnu. Jis 32 m aukščio, stačiais šlaitais, nupjauto kūgio formos. Anot istorikų, ant jo stovėjo Junigedos pilis, šalia buvo įtvirtintas papilys. Šią pilį ne kartą yra puldinėję kryžiuočiai. Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas ant šio kalno pastatė naują mūrinę pilį.

Veliuonos du piliakalnius (Pilies ir Ramybės) skiria 17 m gylis griovys.

Ant Ramybės piliakalnio yra padarytas aukuras deivei Velionai.

Kita svarbi senuosius kovų su kryžiuočiais laikus menanti vieta yra Piliavietė, kuri vietos gyventojų Pilaitėmis vadinama. Tai buvusi Bajerburgo pilies vieta. Ją kryžiuočiai čia pasistatė 1337 metais. Lietuviai greitai užėmė Bajerburgą ir ją sunaikino.

Spėjama, kad pagonybės laikais Veliuonoje buvo senosios lietuvių tikybos šventovė ir kad apie 1406 m. ji buvo sunaikinta.

Nuo senų laikų Veliuona buvo Didžiojo kunigaikščio dvaras, daug metų čia gyveno Didžiojo kunigaikščio vietininkai.

1421–1426 m. Vytautas Didysis Veliuonoje pastatė katalikų bažnyčia ir įsteigė parapiją. Tai viena iš 12 pirmųjų katalikų bažnyčių istorinėje Žemaitijoje.

1500 m. Lietuvos didysis kunigaikštis Jogailaitis Veliuonai suteikė Magdeburgo teises. 1507 m. •ygimantas Augustas šias teises Veliuonai patvirtino. 1580 m. Stepono Batoro laikais Veliuonai buvo suteikta naujų privilegijų: leista turėti herbą (jo melsvame fone pavaizduotas auksinis karpis su trimis vilko dantimis). 1636–1644 m. Veliuonoje pastatyta Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia. Ji išliko iki mūsų laikų. Šis pastatas, kuriame

(Nukelta į 14 p.)

